

STEDENBANDKRANT

Stichting Stedenband Haarlem Mutare
Postbus 5508 2000 GM Haarlem
Tel. 023 - 5324008 e-mail: mutare@antenna.nl

website: www.haarlem-mutare.nl
bezoekadres: Mondiaal Centrum
Lange Herenvest 122 Haarlem



1992
2007

No. 62, oktober 2007 - Verschijnt 4 x per jaar

N 4 NOVEMBER 2007

Inleiding Stedenbandkrant

De afgelopen jaren zijn niet makkelijk geweest voor de stedenband. Dit jaar bestaat de stedenband tussen Haarlem en Mutare 15 jaar. In die tijd is de band ontwikkeld tot een vriendschapsband tussen particulieren en organisaties in Haarlem en Mutare. Het is geen tijd voor een feestje, maar wel tijd om stil te staan bij wat ons bindt.

Cultuur speelt in deze stedenbandkrant een belangrijke rol, met het idee dat cultuur verbindt en versterkt. Juist met cultuur kunnen we de wederkerigheid in onze relatie goed weergeven. Het cultuurproject 'Een ander licht' is een goed voorbeeld van hoe de stedenband in Zimbabwe en in Nederland de relatie tussen bevolkingsgroepen versterkt. Tijdens de Haarlemse Kunstlijn maken we samen met de oudste kunstenaarsvereniging van Haarlem (KZOD), Zimbabwaanse kunstenaars en twee Nederlands-Marokkaanse kunstenaars een tentoonstelling op drie locaties, die ook onderdeel is van de activiteiten tijdens de Marokkoweek in november.

Elise van der Mark doet verslag van de theaterworkshop die in augustus is gehouden in Mutare. Cees Meijer vertelt over zijn activiteiten in Mutare sinds 2003 en memoreert een aantal mensen die belangrijk zijn geweest voor de stedenband.

Nel Stigter is afgelopen zomer overleden, zij was belangrijk voor de stedenband op het gebied van onderwijs en sport. Leny Dekker was vanaf het begin betrokken bij de stedenband. Met haar een interview.

In deze krant kijken we terug én vooruit. Het is er in de jaren niet makkelijker op geworden in Zimbabwe. Maar juist nu is de stedenband tussen mensen in Haarlem en Mutare extra belangrijk. We helpen mensen daar, om door te kunnen leven. We doen activiteiten met elkaar op het gebied van huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, milieu, cultuur en sport. Onze activiteiten zijn met name gericht op gezamenlijke projecten die ten goede komen aan mensen zelf en met name de armen. Belangrijk zijn de jongeren die worden ondersteund en opgeleid, waaronder veel schoolverlaters die anders kansloos zijn in de samenleving. Verder worden lokale organisaties opgebouwd en ondersteund. Juist in deze tijd is het nodig om het particulier initiatief in Mutare te blijven ondersteunen. Want vrienden in nood laat je niet in de steek.



John
Rugayo

IN DEZE KRANT:

Solidariteit en bereidheid om te helpen Jubileum stedenband 1992 - 2007	2
Visie op de toekomst	5
Shakespeare op straat Theaterworkshop in Mutare	7
Blik op de toekomst Young professional in Mutare	8
Kunstproject 'Een ander licht' Kunstlijn 2007	9
Gesprek met Leny Dekker Jubileum stedenband 1992 - 2007	13
Tentoonstelling 15 jaar stedenband in de bibliotheek	17
Atletiek Mutare	17
Inzameling goederen	17
Nel Stigter In memoriam	18

Dit jaar vieren we 15 jaar stedenband, de unieke en succesvolle samenwerking tussen Mutare en Haarlem. Onze stedenbandrelatie brengt mensen bij elkaar van verschillende culturele en etnische achtergrond, maar houdt veel meer in dan alleen een culturele band. Het gaat vooral om het leggen van persoonlijke banden, samenwerking op basis van gelijkwaardigheid, het ondersteunen van de kansarmen en het gezamenlijk werken aan duurzame ontwikkeling. De stedenband is actie georiënteerd en is in staat gebleken om in te spelen op moeilijke omstandigheden.

November 1993. Ik was op een receptie van de gemeente Mutare ter ere van het bezoek van de burgemeester van Haarlem, mevrouw Schmitz. Acht maanden eerder was ik in Mutare komen wonen. Ik had een baan als assistent-manager op een boerderij in de Vumba (berggebied ten zuidoosten van Mutare – red.). Dat was geen baan voor de lange termijn en in augustus was ik op zoek naar ander werk. Via mijn lokale netwerk kwam ik in contact met Wilma Moen, een ondernemende vrouw uit Haarlem, die tijdelijk de Stedenbandactiviteiten en projecten in Mutare coördineerde. Ze had een lokale groep vrijwilligers georganiseerd en ik sloot me bij hen aan.

Mijn eerste activiteit voor de stedenband was een schaaktoernooi, georganiseerd tussen de Manicaland schaakvereniging en het Verenigd Haarlems Schaakgenootschap.

De Mutarese schakers hadden een open tent opgezet op het Meiklesplein in het centrum van de stad. Het publiek kon de wedstrijden volgen op demonstratieborden. Via de telefoon werden de zetten uitgewisseld met de tegenstanders in de Brinkmannpassage in Haarlem. Ik ben geen schaker maar vond het heel leuk deel te nemen aan de organisatie van dit bijzondere toernooi. De overbrugging van duizenden km afstand en grote culturele verschillen waren bij dit stedenbandevenement geen obstakel maar een kans om samen iets leuks te doen, een wedstrijd te spelen, aan promotie te doen en van elkaar te leren.

Een directe activiteit en een goede methode om onderling meer begrip te creëren en met praktisch werk het gewenste resultaat te bereiken. Met veel plezier raakte ik betrokken bij de stedenband.

De stedenband zat op dat moment in zijn tweede jaar. Wilma Moen introduceerde me bij burgemeester Elisabeth Schmitz en de andere leden van de Haarlemse delegatie. De stad Mutare had behoefte aan versterking van de contacten. Met instemming van beide steden kon ik in 1994 aan het werk als vertegenwoordiger van Haarlem in Mutare.

Wilma Moen, één van de pioniers van de stedenband en een goede vriendin, overleed helaas in 2003. Met respect dienen ook de andere overleden stedenbandbetrokkenen

die van betekenis zijn geweest te worden genoemd.

Vanaf het begin was dominee John Rufus Rugayo († 2007) mijn voornaamste contact in Mutare. Hij was een stimulerende kracht in de samenwerking, eerst als directeur van het Mutare Housing and Community Services Department en na zijn pensioen als vrijwilliger. Ik herinner mij een bijeenkomst met de bewoners van Hobhouse, daar waren meer dan 100 mensen. Dominee Rugayo sprak met nogal zachte stem, maar toch kon ik zijn woorden duidelijk verstaan, de mensen waren vol aandacht wetende dat deze man voor hen opkwam en hen steunde. Hij zei: “Om de gemeenschap in Mutare op te bouwen, moeten we proberen te begrijpen wat een gemeenschap is.”

Hij noemde de volgende principes:

Overeenkomst tussen idee, doel en activiteit;

Saamhorigheid (solidariteit);

Bereidheid elkaar te helpen;

Lief en leed delen;

Nabuurship (elkaar lief hebben).

Dominee John Rugayo was een man van de bijbel en dat bijbelse ‘elkaar liefhebben’ was zijn richtlijn voor het leven.

vervolg op pagina 4

Cees Meijer (midden) op het sportcomplex in Chikanga



vervolg van pagina 3

Elisabeth Ncube († 1996), traditioneel genezer, lofdichter en danser, was een fantastische deelnemer aan 'Bridging the World' in 1995, de eerste grote culturele uitwisseling met deelname van Mutare kunstenaars aan een Haarlems evenement.

Fanyana Dube († 2004), Ndebele muzikant en zanger, woonde in Mutare. Hij was in 1995 samen met Elisabeth in Haarlem. Daarna heeft Fanyana met zijn zuidelijke Afrikaanse jazzstijl swingende nog vaak bijdragen geleverd aan activiteiten van de stedenband.

Clifford Guwu († 2006), beeldhouwer en voorzitter van de 'Manicaland Visual Arts and Crafts Association'. In Mutare was hij één van de begeleiders van het beeldenproject voor de Spaarhoogstraat en Damaststraat. Dankzij dit project sieren nu 40 Mutarese stenen beelden deze buurt in Haarlem Oost.

Hans Schriek († 2006), actief lid van de Haarlemse werkgroep huisvesting, heeft een grote bijgedrage geleverd aan de planning en de fondsenwerving voor de 220 bouwpercelen in Hobhouse.

Nel Stigter-Pouw († 2007), een energieke en sociale vrouw en prominent lid van het Schoolfonds in Haarlem dat financiële ondersteuning geeft voor het schoolgeld van kansarme kinderen in Mutare. Zij was ook actief voor het sportproject.

In 2001 tekenden de toenmalige burgemeesters van



Het huisvestingsproject in Hobhouse, vlnr. Gift Sanyanga, project officer, Arthur Chinaka, ambtenaar Housing and Community Services Department en Cees Meijer.

Mutare en Haarlem, Lawrence Mudehwe en Jaap Pop, de 'Local Action 21 Charters' overeenkomst. In deze overeenkomst beloven de twee steden samen te werken aan duurzame ontwikkeling op het gebied van sociale ontwikkeling, economie en milieu.

De 'Local Action 21' (lokale actie voor de 21ste eeuw) criteria zijn uitwisseling van kennis en ervaring op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid met als doel duurzame ontwikkeling in Mutare en Haarlem. Het Local Action 21 platform in Mutare koos in 2002 voor een organisatiestructuur met vijf kernsectoren: huisvesting en gemeenschapsopbouw, sport, onderwijs en cultuur, gezondheidszorg en welzijn en milieu.

In 1998 zorgde het huisvestingsproject voor 220 percelen grond in Hobhouse. Arme families kunnen daar hun eigen huis bouwen. Ondanks alle problemen maken de projectbewoners gestadig vordering – cementblok voor cementblok – door het leggen van de fundering, tot het bouwen van een muur, en voor een enkeling door de voltooiing met een dak. Opmerkelijk, gezien het lage inkomen van deze mensen, waarbij het zelfs moeilijk kan zijn om voldoende eten op tafel te brengen. Het project is vooral een goed voorbeeld van de stedenbandsamenwerking, waarbij de stichting in Mutare, de Haarlemse werkgroep, de projectmedewerker in Mutare en het bewonerscomité moeten worden bedankt. Samen zorgden zij voor een goed beheer, een cementfonds en begeleiding van de bewoners bij het bouwen van hun huis.

De samenwerking op het gebied van sport is van later datum maar heeft grote invloed. Zeven jaar lang is een uitwisseling- en capaciteitsversterkingprogramma uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de stedenband, sinds 2001 met steun van ICCO. De stedenband, lokale organisaties, lokale vrijwilligers, Nederlandse sportexperts en sportvrijwilligers werkten samen aan het project. Het Mutare Haarlem Sport Leaders Program voor werkloze jongeren tussen de 16 en 30 jaar heeft fantastische resultaten behaald. De getrainde Sport Leaders zijn nu in de gehele stad betrokken bij sportactiviteiten voor en met de gemeenschap. Daarnaast werken ze aan capaciteitsversterking en de ontwikkeling van sport in de stadswijken.

Gedurende de afgelopen 15 jaar zijn een flink aantal interessante onderwijs- en cultuurprojecten uitgevoerd in het kader van de stedenband: de beschildering van een Haarlemse brug, zes jongerenuitwisselingen, het Zimquest internet onderwijsproject, de

vervolg op pagina 5

vervolg van pagina 4

fototentoonstelling 'Interiors of the World' en recente dans- en theaterworkshops in Mutare.

Een bijzonder project is het beeldenproject voor de Damaststraat en Spaarhoogstraat. Achttien Mutarese beeldhouwers maakten 40 beelden voor deze buurt in Haarlem Oost. Beelden van dieren – totems – werden gebruikt voor het project. De beelden werden feestelijk onthuld in juni 2007.

In samenwerking tussen de stedenband, ICCO & Kerk in Actie en PSO is dit jaar een Nederlandse vrijwilliger uitgezonden voor de cultuursector. Zij werkt gedurende zeven maanden aan van capaciteitsversterking. Een lokale trainee werkt met haar samen en neemt na haar vertrek het werk over.

Het Mutare Schoolfonds is een particulier initiatief uit Haarlem dat sinds 1995 zo'n 160 schoolkinderen uit arme gezinnen heeft ondersteund gedurende de basis en middelbare school.

De milieusector heeft diverse activiteiten gedaan: afvalbeheer, groene energie, chemisch afval, voorlichtingscampagnes en wijkontwikkeling. De sector was initiatiefnemer van de LA21 'nullijnonderzoeken' in Murahwa en Hobhouse, die werden uitgevoerd met het doel de bestaande sociaal-economische en milieusituatie te inventariseren. In de context van duurzame ontwikkeling nemen de wijkbewoners deel aan een actieplan, gebaseerd op de onderzoeksresultaten, om aan de noden van de wijken te werken. De bewoners worden aangemoedigd om zelfhulpprojecten en kleinschalige ondernemingen op te zetten met als doel de voedselveiligheid en het inkomen veilig te stellen. De LA21 milieusector heeft een faciliterende rol in de paddestoelen en volkstuintenprojecten.

Voor gezondheidszorg en welzijn heeft het Rode Kruis Haarlem fondsen verstrekt voor het bouwen van een sterilisatie-eenheid en het 'multipurpose centre' bij de kliniek in Sakubva. Ook is steun verleend bij de bouw van de nieuwe Chengetaischool voor geestelijk gehandicapte kinderen in Chikanga.

Twee regenten van Haarlemse hofjes hebben door middel van fondsverwerving gezorgd dat in 1996 vier nieuwe woonblokken gebouwd konden worden voor de Zororai Home Society (dakloze ouderen). Ze zorgen nog regelmatig voor financiële ondersteuning.

De sector gezondheidszorg richt zich nu op de uitdagingen die ontstaan zijn door de HIV/Aids-epidemie. Haarlem steunt de peer education voor tieners en de thuiszorg. Net als voor de cultuursector

is een Nederlandse vrijwilliger voor een periode van zeven maanden aangesteld, in samenwerking met ICCO & Kerk in Actie, PSO en de stedenband om de gezondheidszorg te ondersteunen. Een Mutarese trainee loopt mee om het werk voor Peer Education daarna over te nemen.

De stichting Kura Uone is een particulier initiatief vanuit Haarlem. Kura Uone ondersteunt voornamelijk vrouwen- en meisjesgroepen (o.a. de Jairos Jiri gehandicapte vrouwengroep). In Sakubva is de Tariro naaigroep opgericht, een zelfhulpproject voor kansarme jonge vrouwen.

Het bovengenoemde is een korte samenvatting van opvallende activiteiten en projecten waaraan we de afgelopen 15 jaar hebben gewerkt.

De huidige politieke en sociaal-economische situatie geeft helaas weinig reden tot feestvieren. Het is pijnlijk om de Zimbabwanen te zien lijden. Inkomens blijven achter bij de inflatie en zijn onvoldoende om een gezin te onderhouden. In de buitenwijken is slechts een paar uur, gedurende de nacht, elektriciteit en sommige wijken hebben dezelfde problemen met water. Vervoer ontbreekt vaak door brandstofgebrek. De huidige situatie (september 2007) is problematisch.

Veel basisbenodigdheden (voedsel, medicijnen) zijn moeilijk of helemaal niet te krijgen. Hoe moeten de Zimbabwanen overleven? Verteld wordt dat in oktober de winkels weer gevuld zijn maar niemand kan dat garanderen.

Zoals velen heb ik een groentetuin en kippen om thuis het voedsel aan te vullen. We hebben een oude, maar nog steeds goed uitzijnde haan (de haan is het symbool van de Zanu-pf) die de kippen wegjaagt van de voerplaat. Een toepasselijke uitdrukking zou kunnen zijn dat je een haan niet moet beoordelen aan de hand van zijn veren maar op zijn gedrag. We kunnen het niet op zijn beloop laten.

Mutare en Haarlem kijken voorbij de eigen grenzen en hebben zich opengesteld voor elkaar. We zijn trots op onze vrijwilligers, partners en de mensen in Mutare en Haarlem met wie we zoveel hebben bereikt. Het 15-jarig jubileum is een prachtige mijlpaal maar zoals altijd blijft de prioriteit bij het welzijn van de mensen. Ons jubileum staat in het teken van de woorden van John Rugayo: solidariteit en bereidheid om elkaar te helpen.

Cees Meijer,
stedenbandcoördinator Mutare

De afgelopen maanden heeft het bestuur op basis van een aantal onderzoeksrapportages en persoonlijke bevindingen een visie ontwikkeld op de toekomst van de stedenband. Deze visie is in een notitie vastgelegd. In deze bijdrage wordt in hoofdlijnen een toelichting gegeven op deze visie.

De vraag kan oprecht gesteld worden: is er wel een toekomst voor de stedenband, voor Zimbabwe? Gelet op de al jarenlang ellendige situatie waarin het land zich bevindt. Zimbabwe heeft een dictatoriaal regime en een economie die volledig is ingestort.

Hoewel ook het bestuur onderkent dat het op korte termijn alleen maar slechter gaat in Zimbabwe, door hongersnood, sterfte en geweld, zal er toch ook eens een omslagpunt komen. Juist nu het zo slecht gaat mogen wij onze vrienden daar niet in de steek laten.

De stedenband doet, zij het onder moeilijke omstandigheden, nog steeds goed werk. Het bestuur houdt de vinger aan de pols en heeft contact met andere organisaties, die ook vertegenwoordigers in het land hebben. Zo maken we voortdurend een inschatting van wat wel en niet verantwoord is en hoe daarnaar te handelen. Onze staf zit er bovenop.

Dit jaar bestaat de stedenband 15 jaar en dat wordt op gepaste wijze (ingetogen) gevierd in beide steden. Het is goed om die 15 jaar te evalueren: wat gaat goed, wat kan er beter, wat doen we als straks de situatie in het land verandert. Daarom is een aantal onderzoeken uitgevoerd.

Onderzoeken waarover al eerder in deze krant geschreven is. De rapporten zijn van Bert Bruijn, Elise van der Mark, Manon Beetstra en Aad van der Meer. Ook de periodieke rapportages van Cees Meijer en de persoonlijke bevindingen van Dik Bol en ondergetekende, opgedaan tijdens een werkbezoek in januari jl. aan Mutare, vormen bouwstenen voor de visie op de toekomst.

Het bestuur heeft meerdere onderzoeksvragen vooraf gesteld en daar ook antwoord op gekregen, de notitie waarin dat is vastgelegd, is binnenkort verkrijgbaar bij de staf. Ik beperk mij in deze bijdrage tot de visie op de organisatie en het functioneren van de stedenband. Hiervoor werden de meeste voorstellen gedaan. De hoofdlijn van alle rapportages is dat de stedenband behoefte heeft aan het versterken van de organisatie in Mutare en Haarlem en dat de communicatie- en informatie-uitwisseling tussen direct betrokkenen aan beide zijden moet worden verbeterd.

In Mutare speelt naast onze coördinator (Cees Meijer),

de organisatie Local Action 21 (LA21) een belangrijke rol. LA 21 functioneert als kraamkamer voor allerlei activiteiten en projecten. LA 21 verzorgt ook, zij het op bescheiden schaal, faciliteiten voor de bij haar aangesloten grass root organisaties. Tevens werkt zij nauw samen met de Haarlem Mutare Housing Foundation Trust en de Mutare Haarlem Sport Leaders (MHS).

In onze visie moeten deze organisatie versterkt worden. Het is dan nodig dat LA 21 meer wordt dan een overlegplatform, er is behoefte aan een formele organisatie.

Als foundation (stichting) met een eigen bestuur en staf, kan het dan als een gelijkwaardige partner zijn voor het bestuur en de staf in Haarlem. De coördinator in Mutare is nu in feite in dienst bij de gemeente Haarlem. Hij zou in dienst van de nieuw te vormen stichting LA 21 moeten komen, budget is beschikbaar.

De twee coördinatoren, hier en daar, moeten zorgen voor initiatieven, communicatie en moeten people-manager zijn. In Haarlem is fondsenwerving ook een belangrijke taak. Goede communicatie tussen beiden is sowieso van eminent belang.

LA 21 moet ook betere faciliteiten krijgen, kantoorruimte, computers, telefoon, internetverbinding, kopieerapparaat en overige kantoorbenodigdheden. De werkgroepen aan beide zijden van de stedenband kunnen dan ook beter direct met elkaar communiceren. LA 21 zou ook de samenwerking met andere non-gouvernementele organisaties (SNV, ICCO, VN-organen), kerken en vakbonden moeten versterken.

Het bestuur beseft dat dit allemaal niet eenvoudig te realiseren is, zeker gelet op de huidige stand van zaken in Zimbabwe. Maar de aanzet is er en het is dan ook een visie voor de toekomst, voor een betere en menswaardige toekomst voor Mutare en Zimbabwe en daar willen wij ons graag op voorbereiden.

Marcel Kampers,
secretaris van het bestuur

Shakespeare op straat

Theaterworkshop in Mutare

Zestien Mutarese acteurs, twee Nederlandse theatermakers, Shakespeare, levenservaring, enthousiasme en het prachtige Mutare als podium. Gooi deze ingrediënten bij elkaar, hussel wat, roer driftig, voeg nog een extra snufje enthousiasme toe en kijk wat er ontstaat.

Net als bij andere rare combinaties van ingrediënten, voelt het in het begin wat onwennig. Sommigen draaien om elkaar heen, anderen zonderen zich af en weer anderen vormen gelijk groepjes. De twee Nederlandse meiden moeten aan Zimbabwe wennen. En de acteurs proberen op hun beurt hun draai te vinden in de Nederlandse manier van werken.

De eerste week wisselen ze verhalen uit over man/vrouw verhoudingen in eigen land en lachen ze om de verschillen. Ja, dit is absoluut materiaal waar mee gewerkt kan worden. Maar toch mist er nog iets... Het project heeft nog niet genoeg smaak. Op naar Sakubva dus, op zoek naar extra ingrediënten. Door een volle dag in Sakubva door te brengen en te praten met haar bewoners over man/vrouw verhoudingen ontstaat er langzaam een beeld van het theaterstuk. De benodigde kruiden zijn gevonden.

Met de helft van de tekst die Jansje en Joyce al in Nederland hebben geschreven, gaat de groep aan de slag. Er wordt geschreven, gespeeld, geschrapt en gerepeteerd. De verschillende ingrediënten versmelten langzaam maar zeker tot een heerlijk theaterstuk. De onderwerpen zijn niet makkelijk. Het stuk gaat over de scheve verhoudingen tussen man en vrouw, eenzaamheid en verdriet. Maar tegelijkertijd is het hoofdthema liefde. Het bindmiddel van het stuk.

Soms gaat er wat mis, overheerst er een smaak of geur of mengt het niet goed. Acteurs ruziën, scènes lopen niet lekker, Joyce voelt zich niet goed en een aantal acteurs heeft problemen thuis. Maar de belangrijkste ingrediënten doorzettingsvermogen en enthousiasme zorgen voor de stabiele factor.

En dan is het zover: de try-out. Ver van huis, in Bulawayo welteverstaan, zal het product voor het eerst op tafel worden gezet. Is dit de juiste mix? Heeft het de juiste smaak? En vooral, wat vinden de professionals van het resultaat?

De kritiek die ze krijgen in Bulawayo is hard en eerlijk maar o zo bruikbaar. Samen met Cont Mhlanga, de artistiek leider van één van de meest succesvolle theaterscholen in Zimbabwe, wordt het stuk onder de loep gehouden. En deze man weet precies waar hij mee bezig is. De acteurs hangen aan zijn lippen. Hij voegt duidelijk smaak toe aan het spel.

Na de Bulawayo-trip heeft de groep nog twee dagen om de puntjes op de spreekwoordelijke 'i' te zetten. Want op woensdag zal de klapper zijn. Het stuk zal voorgeschoteld worden aan het kritische publiek uit de straten van Mutare. De twee dagen vliegen om. Dit is hét moment. Alle ingrediënten moeten in de juiste hoeveelheid volledig gemixt zijn. Nu moet het worden getoond en nu moet men worden overtuigd.

En het blijkt een daverend succes!! Het theaterstuk is geweldig lekker!! Het publiek gaat uit zijn dak. Commentaar, gejuich, geklap, gefluit en gelach, ja... dit is hoe theater werkt in Zimbabwe en hoe het moet zijn. Het publiek is onderdeel van het stuk. Je zou kunnen zeggen dat zij het allerlaatste ingrediënt is voor een geslaagd theaterproduct.

De toegevoegde smaakstoffen van Cont Mhlanga werpen hun vruchten af. De acteurs werken als één team en zijn scherp. Zij zijn degenen die het stuk geur, kleur en smaak hebben gegeven. En de mensen van Mutare? Die kunnen alleen maar genieten.

Elise van der Mark



De theatermensen doen een warming-up onder muzikale begeleiding, links Jansje Meijman

Blik naar de toekomst

Young professional in Mutare

Twee maanden in Mutare nu. Aan het werk voor de cultuurgroepen in Mutare. En het begint ergens op te lijken. Toen ik aankwam, waren de verwachtingen hooggespannen onder de kunstenaars. Elise zou wel even zorgen dat de hele kunstindustrie een boost zou krijgen. Ik was blij met het vertrouwen dat in me werd gesteld. Maar het was toch echt niet de bedoeling dat ik deze grote taak alleen op me zou nemen. Zonder het enthousiasme, de ideeën en de kracht van de kunstenaars ben ik nergens. Vandaar dat ik ten eerste een counterpart kreeg toegewezen. Keaven Simomondo, een innemende jongeman, met al bijna 20 jaar ervaring in het theatervak.

Samen met hem had ik vervolgens een aantal inventariserende vergaderingen met de kunstenaars en andere belanghebbenden. Het bleek dat de conclusies uit mijn rapport van vorig jaar nog steeds golden. De start voor de verschillende projecten kon dus worden gemaakt.

De eerste anderhalve maand zijn we voornamelijk bezig geweest met het organiseren en leiden van de theateruitwisseling. Ontzettend leerzaam, leuk en druk voor alle betrokkenen. Het was zeker een geslaagd project. En eigenlijk is het nog niet geëindigd. We zijn met meerdere scholen in overleg om het stuk ook voor schoolkinderen te spelen.

Gelijk na dit project stoomden Keaven en ik door, want wat stond er nog veel op de planning. In de maand september volgde Keaven een computertraining en de maand stond verder volledig in het teken van voorbereidingen. Oktober en november zullen namelijk de drukste maanden zijn. Op 1 oktober starten we met een uitgebreide management en computer training voor de verschillende kunstassociaties. Vijf leden van elke associatie zullen in twee maanden kennis maken met de basistechnieken van business management en de computer. Dit onderdeel is essentieel voor het opbouwen en verstevigen van de associaties.

Daarnaast zijn we bezig om de viering van het 15-jarig bestaan van de stedenband te plannen voor november. Dit heugelijke feit zullen we in Mutare op gepaste wijze vieren. Vanwege de almaar verslechterende situatie in Zimbabwe hebben we besloten om de community zoveel mogelijk bij de viering te betrekken. Ten eerste zal er een stedenbandkrant verschijnen waarin de 15-jarige relatie centraal staat. Dit om aandacht te trekken van de bevolking. Vervolgens zal er een foto-expositie plaatsvinden op alle basis- en middelbare scholen van Mutare met aansluitend een competitie. De prijzen die de kinderen winnen tijdens deze competitie zullen hoogstwaarschijnlijk bestaan uit de betaling van het schoolgeld en boeken. Daarbij zal aan elke prijs een goed doel gekoppeld zijn. Dit betekent dat elke prijswinnaar een substantieel bedrag mag schenken aan bv. het straatkinderenopvanghuis Simukai, het Deaf Childrens Centre of de Old Peoples Home Zororai. Een conferentie met alle stake-

holders en een tocht langs alle townships sluit de viering af.

Een ander groot evenement in november is de fotografietechniekworkshop. Twee Nederlandse en één Zimbabwaanse fotograaf geven gedurende 4 weken een fototechniekworkshops aan een groep van ongeveer 40 Mutarese fotografen. Het enthousiasme van de fotografen is groot. Professionele training is iets waar ze lang naar hebben gestreefd.

U ziet dat er nog heel wat werk ligt te wachten voor Keaven en mij. En dan heb ik nog niet eens alles verteld. Een tipje van de sluier? Het opzetten van een cultureel centrum, een follow-up van de management en computertraining, het opzetten van een programma voor theater voor kinderen, het vervaardigen van een flyer en website voor de beeldende kunstenaars en nog zo veel meer...

Elise van der Mark

Elise van der Mark is voor een periode van zeven maanden uitgezonden naar Mutare om de kunstenaarsassociaties te ondersteunen. Elise was in 2006 voor drie maanden in Mutare en heeft daar onderzoek gedaan naar de kunstsectoren en de mogelijkheden voor samenwerking met Haarlemse organisaties. Haar uitzending is mogelijk gemaakt door het jongerenprogramma van ICCO & Kerk in Actie en PSO. Ze schrijft een weblog op de website van de stedenband.



DE STEDENBANDKRANT

De Stedenbandkrant is een uitgave van de Stichting Stedenband Haarlem-Mutare

REDACTIE:

Rob van Bakel
Dik Bol
Geke Leistra
Michaël Maas
Leen van de Polder
Johan van Someren

Lay out: Leen van de Polder
Druk: Paswerk Bedrijven
Papiersoort: kringloop papier

Kunstproject 'Een ander licht'

Kunstlijn 2007

Het thema van het Haarlemse Kunstlijnweekend van 3 t/m 5 november is licht. De kunstlijn is een driedaags festival in Haarlem. Veel kunstenaars exposeren en zetten dan de deuren van hun ateliers en galleries open. Vorig jaar was hier veel belangstelling voor en kwamen er zo'n 35.000 mensen op af. De vereniging KZOD, het Mondiaal Centrum en de stedenband Haarlem-Mutare haken in op het thema licht met het kunstproject: 'Een ander licht'.

Het project 'Een ander licht' past in de vele activiteiten, die de stedenband samen met anderen rond onder meer cultuur en ontwikkelingssamenwerking uitvoert. Het thema is er op gericht om via cultuur de ontwikkelingssamenwerking tussen Haarlemse en Zimbabwaanse kunstenaars zichtbaar te maken voor het Haarlemse publiek. Daarnaast wordt ook een verbinding gemaakt met de Marokkaanse gemeenschap. Het thema verwijst dan naar multiculturele elementen in de samenleving. Bovendien sluit dit aan bij de Marokkowerk, die van 10 tot 18 november gehouden wordt. Doel is een artistieke dialoog op gang te brengen tussen Haarlemse kunstenaars van Nederlandse en Marokkaanse afkomst en die reageren op werk van Zimbabwaanse kunstenaars.

Mustafa Kharkhach is een van de deelnemende Marokkaanse kunstenaars. Hij maakt abstracte Arabische kalligrafieën. Er zijn heel weinig mensen die kalligraferen, het is een oude kunst. Mustafa gebruikt als woorden vaak liefde en vrede. Hij heeft exposities gehad in Duitsland, Marokko en Engeland (Londen). Ook heeft hij wel workshops gegeven en aan kinderen een les kalligrafie. Mustafa zegt over het thema: "Heel mooi, mensen moeten andere culturen ontdekken en andere mensen zien. Dat is belangrijk, elkaar leren kennen en van elkaar leren, met elkaar in gesprek gaan." Barbara Schröder is een van de zeven kunstenaars van KZOD, die is benaderd om mee te doen aan het project. Ze heeft al weer jaren geleden een reis naar Zimbabwe gemaakt en heeft toen beelden in het museum van Mutare gezien. Ze schildert en tekent, geeft af en toe les en exposeert regelmatig. Barbara vertelt dat het thema van de Kunstlijn 'licht' is en het Mondiaal Centrum er 'een ander licht' van heeft gemaakt om de connectie met Afrika uit te drukken. "De Kunstlijn staat in een ander licht door samenwerking met Afrikaanse en Marokkaanse kunstenaars", zegt Anne Jung. Zij is evenals Barbara betrokken bij KZOD en zit ook in de werkgroep, die het project voorbereidt. Anne schildert en heeft nu een tentoonstelling in Maassluis.

Wat deze drie kunstenaars gemeen hebben, en alle drie ook noemen, is dat hun moeder kunstenaar was/is. Barbara heeft het schilderen met de papelepel ingegoten gekregen en Mustafa gebruikt de kleuren die zijn moeder ook altijd gebruikte, warme kleuren zoals

rood. Hij vindt het belangrijk mee te doen vanwege zijn Marokkaanse afkomst en de Marokkaanse week in november. "We leven samen, conflicten moeten de wereld uit en dit project kan hier een steentje aan bijdragen." Ook voor Barbara is het om verschillende redenen belangrijk om mee te doen. Zij noemt: de uitdaging van een tentoonstelling samenstellen, het feit dat KZOD zich actief opstelt naar buiten toe, de kans om nieuwe mensen/kunstenaars te leren kennen en mensen te stimuleren. Anne vindt het leuk om de leden iets te kunnen aanbieden. Ook vindt zij het gekozen thema en de samenwerking met het Mondiaal Centrum erg leuk. Barbara beaamt dat.

In Haarlem wordt in het kader van het (Kunstlijn)project op drie plaatsen een expositie gehouden: in galerie de Waag, in het Mondiaal Centrum Haarlem en op het wooncomplex Spaarنوog. Het is de bedoeling dat iedere deelnemende kunstenaar zes

vervolg op pagina 12

Hornbill, Happymore Mwashusha, sculptuur, black serpentine





'Een ander licht'

Twee Marokkaanse kunstenaars en leden van KZOD, reageren samen op het werk van collega's uit Mutare. Het resultaat is te zien op twee tentoonstelling die te tijdens de Kunstlijn 2007 te zien zijn op twee lokaties

De Waag

Spaarne 30

18 oktober tot 11 november

Opening op zondag 21 oktober om 16.00 uur
door Javier López Piñón,
muziektheaterregisseur

Mondiaal Centrum

Lange Herenvest 122

3 november tot eind januari

Opening op zaterdag 3 november om 17.30 uur
door Fons Geerlings,
galeriehouder en afrikadeskundige



De kunstenaars

Marjan van Berkel

Joke Braam

Anthony Bumhira

Josiah Chigodora

David Chimuka

Rugare Chinganga

Andrew Dhliwayo

Gideon Gomo

Clifford Guwu

John Gustinyu

Anne Jung

Mustapha Kharkhach

Coby Kluitman

Zebon Mahwekwe

Chiedza Mazhawu

Thomas Mazini

Nicodimus Mlambo

Thomas Mutasa

' E E N A N D E R L I C H T '



De kunstenaars

Jospeh Mutsura

Reuben Mwadini

Happymore Mwasusha

Eino Nangaku

Gareth Nyandoro

John Paridzeni

Agri Pikirayi

Jacintha Reijnders

Nordien Sajaï

Barbara Schröder

Cosmos Shiridzinomwa

Rodwell Siduli

Leonard Tego

Martha Uranda

Leo van Velzen

Albert Wachi

Wilson Zuze



Kunstproject 'Een ander licht'**Kunstlijn 2007**

vervolg van pagina 9

werken inlevert voor de expositie. Deze werken moeten affiniteit, raakvlakken met het thema hebben. Anne heeft al zes stukken uitgekozen voor de expositie, die direct iets met Afrika te maken hebben. Barbara is iemand die tot het allerlaatste moment voor een expositie werkt. Vorig jaar schilderde zij Afrikaanse dieren, dit jaar laat zij zich inspireren door de oerkracht, het licht en de ruimte van de zee. Mustafa levert voor de expositie grote schilderijen. Die zijn een combinatie van abstract en kalligraferen.

Kunstenaars uit Haarlem werken samen met kunstenaars uit Marokko. Hen is gevraagd te reageren op kunst van Zimbabwaanse kunstenaars. Barbara is geïnteresseerd in de verschillende culturen. Ook is zij heel benieuwd wat voor werk wordt aangeboden. Anne vertelt dat Marokko een beetje uit beeld blijft en dat vindt zij jammer. Het idee is nu, dat iedere deelnemende kunstenaar een werk uitkiest uit Afrika bij het Mondiaal Centrum, dat dan meegaat naar de Waag en als een tegenhanger van het eigen werk gezien wordt. Het moet een werk zijn waar je affiniteit mee hebt, dat iets oproept. "Als je kiest, dan heeft dat met jezelf te maken en kijk je er anders naar", zegt Anne.

Kunst als een brug tussen culturen. Mustafa is het daar mee eens. "Door het zien van die kunst leer je een andere wereld kennen." Hij is van mening, dat het project een goede promotie voor Marokko is. Ook moeten deze contacten goed onderhouden worden.

Barbara is van mening dat je door je te verdiepen in het werk van een kunstenaar van een andere cultuur en door je open te stellen, je een bepaald beeld vormt van de mens/kunstenaar die er achter zit en van de cultuur waar deze kunstenaar deel van uitmaakt. Anne begon over Afrika te lezen en heeft veel geleerd over Afrika. Ze heeft nu meer begrip en dat is een leuke bijkomstigheid. Wel vraagt ze zich af in hoeverre dat begrip wederzijds is.

Zimbabwaanse kunstenaars hebben een bezoek gebracht aan de Waag en hebben ateliers in Haarlem bezocht. De beide vrouwen vinden het Damast- en Spaarnooistraatproject heel erg leuk, mooi en inspirerend. Er is een eenheid verkregen en het is een verrijking voor de wijk.

Geke Leistra

Kunstwerken op de middenpagina's

linksboven:

Het verhaal van de slapenden
Anne Jung
acryl op karton

linksonder:

Musique,
Anthony Bumhira
schilderij

rechtsboven:

zonder titel,
Mustapha Kharkach,
schilderij

rechtsonder:

Hold on your words,
Leonard Tego,
sculptuur, black serpentine



Two lovers, sculptuur, hout

De stedenband Haarlem-Mutare bestaat 15 jaar. In een interview met Leny Dekker een terugblik op het begin van de stedenband. Leny Dekker was vanaf het begin betrokken bij het initiatief van de gemeente Haarlem en Haarlemse burgers dat uiteindelijk leidde tot het ontstaan van de stedenband.

U was van het allereerste begin betrokken bij de stedenband Haarlem-Mutare. Hoe is het begonnen?

Het is eigenlijk begonnen bij de gemeente. De gemeente Haarlem wilde een commissie oprichten van ambtenaren en burgers om over derde wereldproblematiek te praten en wat de gemeente aan die problematiek zou kunnen doen. Ik zat in de wereldwinkel en van daaruit dacht ik dat het wel goed was om in die commissie te zitten. Ik ging daarheen als privé-persoon maar ik had de winkel achter mij. We waren toen met vijf burgers en vijf raadsleden. Eens in de zoveel tijd hadden we een commissievergadering.

Er was in die tijd nog helemaal geen sprake van een stedenband maar het idee ontstond in die commissie. Het was een tijd dat overal stedenbanden ontstonden. De burgemeester, mevrouw Schmitz, was voorzitter toen dat idee op tafel kwam.

De vraag was met wie en waar? Toen is er een enquête gehouden, alle organisaties van kerken, scholen die zich bezig hielden met de derde wereld werden aangeschreven om een suggestie te doen welke stad het zou worden. Het waren twintig verschillende organisaties en er kwamen dan ook twintig verschillende plannen op tafel. Ik zat behalve in de Wereldwinkel ook in 'Haarlem tegen apartheid'.

Een band met een stad in Zuid-Afrika kon toen nog helemaal niet, maar wel met een stad in een van de frontlijnstaten, dat zou voor de winkel en 'Haarlem tegen apartheid' natuurlijk een goed aanknopingspunt zijn. Er was er ook nog een kerkelijke groep die daar ook voor was.

Toen was de vraag welk land gaat het worden? We dachten eerst aan Namibië, dat was toen ook net zelfstandig maar mensen uit die organisaties vonden de tijd te kort om meteen al voor een stedenband te gaan. Maar er was een raadslid net op reis of vakantie in Zimbabwe geweest en dat was ook een frontlijnstaat. Die zei: "Zimbabwe is een land in opkomst, nog niet zo lang geleden zelfstandig geworden." Het ging daar de goede kant op, er was een goede infrastructuur en zo is het een stad in Zimbabwe geworden. Mutare had toen ongeveer net zoveel inwoners als Haarlem, 150.000.

U heeft het over frontlijnstaten. Was het in die dagen misschien de gedachte dat als we daar gaan zitten dan

kunnen we misschien iets aan de apartheid in Zuid-Afrika doen?

Ja, ook was het de combinatie want de frontlijnstaten hadden erg te lijden door de apartheid, er kwamen heel veel vluchtelingen, nu is het nota bene andersom. Vanuit de apartheid was het natuurlijk een gemakkelijke invalshoek en omdat er meer organisaties waren die dat ook wilden is daar voor gekozen. Maar ik heb zelf nooit kritiek daarover gehoord, dat wil niet zeggen dat het er misschien niet was maar ik heb het niet gehoord.

Weet u nog welk raadslid Zimbabwe heeft voorgesteld?

Dat weet ik eigenlijk niet meer, maar het was een losse opmerking want hij was daar pas geweest. We zouden het eerst in samenwerking met de Novib doen, want die had daar al contacten maar de Novib was heel erg van 'Dit is ons project en jullie mogen ons helpen maar het gaat via de Novib'. Maar dat wilden we niet, we wilden juist zo breed mogelijk contacten maken en niet via de Novib. Cees Meijer woonde daar in Mutare en die heeft dat toen op zich genomen, zo is het Mutare geworden. Hier in Haarlem waren er allerlei organisaties die contact wilden zoals de kerkgroep met de kerken daar. Er was nog geen vrouwengroep maar we hadden het idee dat dat ook moest kunnen, scholen voor scholen en kerken voor kerken en zo zouden de mensen zich er voor interesseren.

Hoe waren de politieke verhoudingen in Zimbabwe in die tijd?

Heel goed eigenlijk, Mugabe was zo! want het land ging vooruit en daar hadden we hele grote verwachtingen van. Zwarte kinderen gingen ook naar school, er kwam werkgelegenheid, het leek allemaal heel erg goed te gaan. Pas later is die terugval gekomen en heeft Mugabe zich ontwikkeld op een manier die geen mens eigenlijk verwachtte.

Kon in die tijd al wel gesproken worden van democratie?

Niet zo als dat hier werkt natuurlijk. Ik weet het niet helemaal zeker want politiek was ik daar niet zo mee bezig, maar het was wel zo dat er hele positieve veranderingen waren en er waren meer partijen. Nou ja

vervolg op pagina 14

vervolg van pagina 13

het heeft een tijd geduurd voordat er een partij was die het heft in handen nam en dat was de partij van Mugabe. Hier kreeg je dan zoiets van, het gaat de goede kant op, een land in opkomst en we zouden hier mensen interesseren voor de mensen daar. We waren hier met een grote groep en we deden van alles. We stonden op markten, we schreven artikelen.

Later kwam er een splitsing van een werkgroep voor scholen en een werkgroep voor gezondheidszorg, en voor woningbouw. Ruud Mesman kwam er bij en werd aangesteld als coördinator. Hij stelde die verschillende groepen in en daar verdween ik een beetje tussen. Toen ben ik bij de onderwijsgroep terechtgekomen.

Was er in die begintijd een project dat zich duidelijk profileerde ten aanzien van de rest?

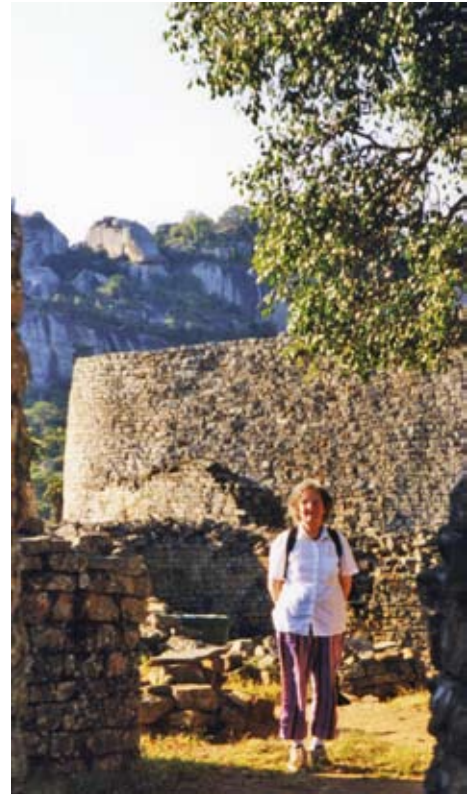
Ruud Mesman was degene die de projecten aanstuurde, in die tijd werd ook Els Besse aangenomen (als ambtenaar Mondiaal beleid – red.), ze was eerst een van de vijf burgerleden van de commissie. De gemeente heeft toen gesteld dat er een vaste ambtenaar moest komen om contacten te leggen. Els Besse legde die contacten met die dominee in Mutare. Hij diende een lijst in van projecten waarvan hij vond dat die belangrijk waren. En daar was ook een vrouwenhandwerkgroep bij. Die commissie werd opgeheven want daar was geen geld meer voor maar intussen was de stedenband met projectgroepen op de rails gezet. Ik zat nog steeds in de Wereldwinkel dus ik was een soort verbindingsman. Iedere groep bracht zijn folders en aanplakbiljetten naar de winkel en andere geïnteresseerden namen die weer mee.

Bent u ook in Mutare geweest?

Ik ben één keer in Mutare geweest. Het was geweldig, overweldigend. Ik ben mee geweest met de onderwijsgroep, die heel actief was. Er waren uiteraard al mensen vanuit de gemeente geweest maar wij kwamen als privé-persoon. We hebben dan ook alles zelf betaald. Ik was daar samen met Nel Stigter die pas overleden is en Ans Baudewijns, die vrijwilligster was in de Onderwijswinkel. In die groep zat ook Elisabeth die speciaal voor de onderwijsgroep was aangenomen.

De werkgroep onderwijs heeft eigenlijk vorm gekregen in de Onderwijswinkel. We hebben eerst

Leny Dekker tijdens haar bezoek aan Zimbabwe in 1999. Deze foto is gemaakt bij de Great Zimbabwe ruïnes in Masvingo.



een rondreis gemaakt door Zimbabwe, daarna hebben we scholen en de gemeente Mutare en allerlei projecten waaronder een bejaardentehuis

bezoekt. Ik heb hier nog een bandje van een zanggroep in Haarlem, die had allerlei Hollandse liedjes gezongen. Dat hebben we meegenomen naar scholen in Mutare en daar speelden we dat af. We gaven ze ook een recorder met dat bandje en terwijl we daar waren lieten een juf en een meester de kinderen Zimbabweanse kinderen liedjes zingen en dat kreeg ik dan weer mee. Het was zo aandoenlijk. We zijn ook nog bij een school geweest voor kinderen met allerlei leerproblemen en die hebben dat bandje ook gehoord.

Het land is heel mooi en toen was alles nog hoopvol. De mensen waren allemaal zo vriendelijk. We zaten een keer in een heel klein restaurantje. Daar zat een moeder met een baby op schoot. Ik zat er naar te kijken en toen mocht ik het vasthouden, het was enig. Maar de WC daar, ze hadden eigenlijk geen WC, dat was gewoon een gat in de vloer met een plank erover heen.

Ik heb een heel fotoboek gemaakt met beschrijvingen en dat stimuleerde ons ook. Via de winkel kon ik ook heel veel doen. We hadden zelfs een aparte kast met allerlei spullen die we in Zimbabwe hadden gekocht. Dat was begonnen met iemand die daar een keer heen ging en van alles meebracht wat we hier konden verkopen. Toen wij daar waren hebben we dat ook gedaan en hier in de

vervolg op pagina 15

vervolg van pagina 14

Wereldwinkel verkocht ten bate van de mensen daar natuurlijk. Dat waren heel persoonlijke ervaringen en je wilde natuurlijk dat zoveel mogelijk mensen ervan wisten. We stonden vaak op braderieën waar we dan een kraam huurden en later was daar weer een speciale promotiegroep voor maar vroeger was het allemaal één club.

Nu is het een professionele organisatie met een aantal mensen die daar werken, dat hadden we ons in het begin niet voorgesteld. We hadden meer gedacht dat elke groep hier zelfstandig voor de mensen daar zou werken en dat je op die manier veel contacten zou hebben. Maar dat het zo professioneel zou worden, dat daar nu huizen gebouwd worden of ziekenhuizen contacten hebben? Het is allemaal veel groter geworden. Maar of Haarlemmers als Haarlemmers er bij betrokken zijn dat weet ik eigenlijk niet. Wij hadden een algemener verwachtingspatroon.

Wat ik wel erg vond in Zimbabwe was al die bewaking. We bezochten dominee Rugayo. Hij woonde in een huis met een ijzeren hek en als we dan gebracht werden dan stond de taxi voor het hek met zijn lichten te knipperen, het hek werd opengedaan, we werden naar binnengelaten en het hek ging weer dicht. Die dominee was helemaal niet zo vreselijk rijk maar er was wel heel veel armoede in het land. Als je naar de bank ging om geld te halen dan stonden daar soldaten met een geweer. Ik maakte daar een keer een foto want boven een loket stond een naam van beamtbe, hoe heette die.. Morlowe of zo, een prachtige naam, ik wilde dat fotograferen en toen kwam er een soldaat met een geweer want dat mocht helemaal niet. We hebben er toen wel om gelachen want iemand zei: "Hij is bang dat u de bank overvalt." Misschien heb je dat altijd wel gehad, die bewaking voor mensen die het net een beetje beter hebben.

Dat komt nog uit de koloniale tijd van de blanken?

Dat weet ik niet, ik vond het eigenlijk wel heel benauwend. Maar er was natuurlijk heel veel armoede en de bevolking was natuurlijk vroeger uitgebuit door de blanken. Zo als mensen er soms bij liepen, met oude lappen en vodden en op blote voeten. Ik had dat nog nooit ergens gezien want zo reis had ik nog nooit gemaakt.

Hoe had u in die begintijd gedacht via de stedenband iets aan apartheid in Zuid-Afrika te doen?

Aan de apartheid kon je hier vandaan niets doen. Je kon alleen iets doen voor het land waarmee je contact had, maar het was wel een aanknopingspunt. We hadden hier wel een beweging, dat was 'Haarlem tegen apartheid', daar was de burgemeester ook bij betrokken, maar iets kunnen doen? Wat we wel gedaan hebben. Op een keer had in een krantje over Zuid-Afrika een foto gestaan met het onderschrijf 'Groeten uit Haarlem'. En toen bleek dat er vlak bij Kaapstad een heel klein gehucht was dat Haarlem heette. We hebben toestemming gekregen om daar kaarten van te maken en die hebben wij gewoon weer verkocht ten bate van de anti-apartheidsbeweging. Dat heeft natuurlijk niets met Zimbabwe te maken.

We hebben toen nog last gehad met V&D. Via de Solidariteitswinkel hadden we contact en we hebben ook een tijd bij V&D ons winkeltje gehad. Ik had de directeur gevraagd of hij die kaarten ook wilde verkopen. Daar moest hij eerst even over nadenken, maar hij deed het wel. Maar hij werd tot de orde geroepen door de grote baas in Amsterdam, want voor dat geld werden wapens gekocht en dat kon helemaal niet. Maar dat was het enige wat je toen kon doen, geld inzamelen en je kon proberen iets in de krant te krijgen over het echte Zuid-Afrika en we hebben hier wel eens een spreker gehad in het Rosenstock-Huessyhuus.

vervolg op pagina 16



Schoolkinderen worden toegesproken door het hoofd van de school op het schoolplein. De kinderen dragen allemaal een schooluniform.

vervolg van pagina 15

En het onderwijs in Zimbabwe? Waren daar bijzondere problemen?

Er was natuurlijk een achterstand omdat zwarte kinderen niet naar school waren geweest, of slecht onderwijs hadden gehad. Maar door Mugabe, we prezen hem toen de hemel in, konden alle zwarte kinderen naar school, iets wat ik altijd bij de tentoonstelling vertelde. Als je niet naar school kon, kon je geen werk krijgen en hoorde je bij de armen. Nu konden de kinderen wel naar school en konden ze een baan krijgen, dus ging het allemaal beter.



Bij de tentoonstelling van het onderwijsproject ('Een reis naar Mutare' - red.), hier in Haarlem, hing Mugabe in het midden en we vertelden hoeveel beter het allemaal ging in Zimbabwe. Maar in de loop van de tijd verdween Mugabe steeds meer naar de zijkant, maar hij bleef wel hangen om te vertellen dat het helemaal verkeerd ging en dat het schijnbaar een normale gang van zaken is dat leiders zich uiteindelijk ontwikkelen tot dictators.

Is dat dan een normale gang van zaken?

Nee natuurlijk niet, maar het gebeurt kennelijk dat mensen waarvan je van alles van verwachtte, die ook heel veel hebben waargemaakt, dat die zich ontwikkelen tot een dictator. Dat Mugabe zich zelf zo heeft verrijkt terwijl hij zich in het begin toch heeft ingezet voor het volk. Dat verhaal gingen we op scholen vertellen.

Maar is dat niet een bekend patroon? De geschiedenis herhaalt zich?

Ja, maar je staat op school voor kinderen en je hebt eerst aldoor verteld hoe goed het allemaal was. Hoe de echte wereld er uitziet, dat ervaren ze daarna. Het waren basisscholen dus kinderen zijn zich niet zo bewust dat het schijnbaar de normale gang van zaken is. Ik had ook niet verwacht dat het zo zou gaan. In het begin als je allerlei dingen hoort, dan denk je nog, ach dat kan toch niet. Maar uiteindelijk werd het veel erger dan je ooit kon denken.

Het onderwijsprogramma 'Een reis naar Mutare' wordt gebruikt op basisscholen. Het bestaat uit leskisten met een thema per groep.

Bij het programma hoort een tentoonstelling. Aan de hand van de tentoonstelling krijgen kinderen uitleg over het leven in Mutare. Leny Dekker was van één de personen die uitleg gaf bij de tentoonstelling. Elk jaar wordt het onderwijsprogramma door 6 of 7 verschillende scholen in Haarlem uitgevoerd. Ook scholen buiten Haarlem maken gebruik van 'Een reis naar Mutare.'

Ik ben negen jaar bij de stedenband betrokken geweest, maar ik ben nu ziek geworden. Ik ben nog wel bij de tentoonstelling geweest maar anderen moesten die opbouwen en ik moest gebracht en opgehaald worden en dan heb je er niet meer zo'n binding mee.

Johan van Someren

Tentoonstelling 15 jaar stedenband

In het kader van het vijftienjarig bestaan van de stedenband is er een kleine overzichtstentoonstelling gemaakt.

Aan de hand van foto's komen de belangrijkste projecten aan bod. Per jaar worden er enkele hoogtepunten genoemd en getoont. Zo kan men direct zien hoe divers de stedenband bezig is, zowel in Haarlem als Mutare.

De presentatie zal te zien zijn in de Stadsbibliotheek in de maand november in het centrum en daarna in andere bibliotheken in Haarlem.

De Stadsbibliotheek is te vinden aan de Gasthuisstraat 32 en is open van maandag tot vrijdag van 11 tot 18 uur, op maandag, dinsdag en donderdag zelfs tot 20 uur en op zaterdag van 10 tot 16 uur.

Michaël Maas

Inzameling goederen

Ter ondersteuning van de Haarlem Mutare Housing Foundation Trust, de Mutare Haarlem Sportleaders en de gezondheidszorg hebben de Haarlemse woningbouwcorporaties de Woonmaatschappij, Pré Wonen en Elan Wonen een drietal transportbusjes beschikbaar gesteld en een flinke bijdrage voor het vervoer naar Mutare. Begin november willen we de eerste twee busjes in een grote zeecontainer naar Mutare verzenden. In deze container is ruimte om meer spullen te versturen. Zaken die hard nodig zijn voor onze partners.

Door het Haarlemse Rode Kruis is geld beschikbaar gesteld voor onder andere de aanschaf van een groot diesellaggregaat voor de kliniek in de township Sakubva. Veel Haarlemse sportverenigingen, de Nederlandse Hockeybond hebben heel ballen, hockeymateriaal en sportkleding gedoneerd. De Haarlemse stichting Kura Uone heeft gevraagd of wij voor hen 50 dozen met naaimachines willen verzenden voor vrouwengroepen in Mutare.

Er is nog ruimte beschikbaar in de container voor extra materiaal. Heeft u goede kleding, recente computers (pentium III of hoger) of andere waardevolle materialen dan houden wij ons aanbevolen. Neem dan contact op met het kantoor van de stedenband 023-5324008 of stuur een mail naar: info@haarlem-mutare.nl

Atletiek Mutare

Point Chaza wint AU Peace Marathon in Mutare op 27 september.

In hetzelfde weekend dat de Ethiopische atleet Haile Gebreselassie in Berlijn het wereldrecord op de marathon heeft verbeterd, heeft Point Chaza uit Mutare gedebutteerd in de 'African University peace marathon' in Mutare.

De 34-jarige tweevoudige olympische kampioen, Haile Gebreselassie kwam tot een tijd van 2.04.26 uur. Point, werd zeer verrassend eerste op de 42 kilometer in Mutare in een tijd van 2.28.26 uur.

De AU Peace marathon start op de campus van de AU universiteit, 16 kilometer buiten Mutare en de atleten moeten onderweg 5 kilometer klimmen om over de Christmass Pass in het centrum van Mutare te kunnen finishen. Deze marathon geldt als één van de zwaarste, maar ook één van de mooiste marathons van zuidelijk Afrika.

Point Chaza, 25 jaar, en atleet van de Mutare-Haarlem Athletics Club, zei na afloop: "I am very, very happy. Now I am quite sure that I can even do better than this." In diezelfde AU peace marathon was ook een 21 kilometerrace opgenomen. Charles Soza, die in 2005 in Haarlem als 2e finishte eindigde in Mutare opnieuw in 2e positie op deze afstand.

Cees Versteeg

Gezocht:
accommodatie en/of gastgezin

Voor:
Point Chaza (25) en Charles Soza (24) atleten uit Mutare.

Point en Charles willen heel graag voor drie maanden naar Nederland komen om te trainen en aan wedstrijden deel te nemen.

Een coach/trainer is beschikbaar, loopwedstrijden zijn er in overvloed, huisvesting is het nog op te lossen probleem.

Durft u dit aan?
Neem dan contact op met Cees Versteeg,
ceesvg@hetnet.nl of bel 023 5396075 / 0648669566

Mutare op Google Earth

Een klein gedeelte van Mutare was al goed te zien op Google Earth, maar nu is de gehele stad in hoge resolutie te zien. Huizen en gebouwen zijn nu goed te onderscheiden.

In memoriam

Nel Stigter

Onlangs is Nel Stigter overleden. Sinds vorig jaar ging het minder goed met haar en uiteindelijk werd ze opgenomen in het ziekenhuis. Ze kreeg daar veel bezoek, en ondanks haar ziekte had ze interesse voor wat er gebeurde en hoe het met je ging. Helaas verslechterde haar situatie snel en mijn laatste bezoek bleek een afscheid.

In Haarlem was Nel vooral bekend in onderwijs- en culturele kringen. De Stedenband Haarlem-Mutare heeft veel aan haar te danken door haar inzet bij Sport en Onderwijs waarvoor zij grote projecten mede ontwikkelde en uitvoerde. De hier afgedrukte ervaringen en herinneringen van mensen met wie Nel samenwerkte, geven een beeld van een indrukwekkende vrouw.

Op bezoek in Haarlem bezocht ik Nel samen met Elisabeth in het ziekenhuis. Die dag was ze energiek en spraakzaam. Bijna zoals ik haar uit Mutare kende.

Nel was vanaf het begin betrokken. Samen met Henk Sloos, Frans Cleeren, Ruud Stouten en Stef Bos was zij initiatiefnemer van het studiefonds, dat al meer dan 160 kinderen hielp. Ik herinner me Nel als een sociaal bewogen, geestelijk jonge vrouw die nooit woorden te kort kwam. Ook tijdens ons bezoek, waarbij ze met realiteitszin en zelfs humor haar kansen op overleven analyseerde. Een momentopname, karakteristiek voor Nel, die grote indruk op mij heeft gemaakt.

In Mutare zal ik haar bekenden en natuurlijk de studiefondsscholen en -kinderen op de hoogte brengen. Namens allen ons medeleven voor Nel's echtgenoot en familie.

Cees Meijer,
coördinator stedenband Mutare

Toen ik met mijn erfenisje 'iets met onderwijs' wilde doen in een Afrikaans land kwam ik op een onderwijsreceptie Nel tegen. In mijn vage plan zag zij meteen mogelijkheden. We hadden eenzelfde idealisme. Aan gesprekstof was geen gebrek en dat is zo gebleven. We spraken af periodiek met 'de meiden' over onze stichtingen te praten: Dini (straatkinderen), Nel/later Marie Therese (studiefonds), en ik met Wilma/later Nellie.

Deze hilarische etentjes zijn memorabel. We wisselden reiservaringen uit, maar ook tips, advies over gedoe met geld, e.d. Steevast eindigend met gekke verhalen en stikken van het lachen. Ondertoon was altijd onze betrokkenheid bij hulp aan mensen, vooral jongeren, in ons geliefde Zimbabwe. We zullen Nel's inspiratie en hulp erg missen!

Karin de Keizer, Stichting Kura Uone



Nel in 1999, samen met onze gids Dennis, op het vliegveld van Harare

Na de 1e onderwijsreis naar Mutare in 1993 besloot Nel zich in te zetten voor projecten die direct het welzijn van de Zimbabwaanse bevolking, vooral jongeren, op het oog hadden. Al snel startte ze daarom met enkele reisgenoten een studiesteunfonds voor kinderen, en een bibliotheekfonds voor leuke kinderboeken in de schoolbibliotheken. Baanbrekend was zij voor het in 1999 gerealiseerde Sportproject, dat i.s.m. CIOS tot op heden uitwisselingen organiseert van sportstudenten en 'sportleaders' uit Haarlem en Mutare.

Interesse in onderwijs en jongeren bleek ook uit haar werk in de Onderwijswinkel, Jacobijnestraat, waar ze samen met andere betrokkenen uit het onderwijs adviseerde bij problemen van allerlei aard o.g.v. alle vormen van onderwijs. Voor onze werkgroep onderwijs waarvan Nel voorzitter was werd deze plek heel belangrijk. Toen in de jaren '90 de werkgroep dakloos dreigde te worden werd ons daar bureauimte aangeboden. We hebben er jarenlang met plezier gewerkt en vergaderd.

vervolg op pagina 19

vervolg van pagina 18

De 2e onderwijsreis was in 1999. In Mutare zouden ca. 6 mensen van onze werkgroep een week lang scholen en aan het onderwijs gerelateerde organisaties en personen bezoeken. Het programma was niet voor iedereen hetzelfde en heel uitgebreid. Bij aankomst was er treurig nieuws. Door ernstige persoonlijke omstandigheden was de coördinator die week niet beschikbaar. Hij had alles voorbereid... hoe moest het met alle afspraken? Daar bleek het organisatorisch talent van Nel. Dankzij haar doorzetendheid, en geholpen door John Rugayo en gids Dennis Borerwe, werden alle programmapunten uitgevoerd.

Wij kenden Nel als een leuke, geïnteresseerde, dynamische vrouw. Haar energie leek onbeperkt en je kon erg met haar lachen. Ze praatte graag, maar kon ook goed luisteren. Bijzonder was dat Nel altijd discreet was. Werd iets in vertrouwen aan haar verteld dan kwam het niet verder.

Door haar persoon en inzet was Nel voor de stedenband van grote betekenis. Bij ons als werkgroep laat zij een leegte achter. We missen haar!

Namens de werkgroep onderwijs,
Elisabeth Lodewijk

In 2006 maakte ik kennis met Nel. Haar studiefonds zocht opvolgers voor het beheer. Nel vertelde over het fonds. Haar aanpak was no nonsense: geen geld voor overtollige franje, en elk jaar een verslag voor de donateurs.

Ik zou tussenpersoon zijn maar Nel zei: 'Zeg waarom doe je het zelf niet, het is nauwelijks werk en jij zit toch in het onderwijs? Je kan het er best naast doen...' Het klonk eenvoudig, gewoon doen! Steeds trof me haar eenvoudige manier om zaken te bekijken. Vol passie voor haar interesses, geen opsmuk, niet te lang twijfelen... gewoon doen! Jammer dat ik haar niet veel eerder heb ontmoet.

Marie-Thérèse Meijs, directeur Don Boscoschool en opvolger voor het scholenfonds 'Kutenda'.

Stuðiesteunfonds

In 1993 maakte Nel kennis met Mutare. Daar ontmoette zij John Rugayo, toen directeur 'Housing and Community Services'. John vertelde over de verplichte schoolgeldbijdrage. Onvermogene ouders konden tegemoetkoming aanvragen maar er niet van profiteren door ambtelijke rompslomp. En zonder geld geen onderwijs! Nel verdiepte zich in dit probleem, resulterend in oprichting van het studiefonds in 1996. Door vrienden/bekenden te benaderen stroomden de structurele bijdragen binnen. Cees Meijer begeleidde de selectie van kinderen en de financiële afhandeling. Sindsdien zijn school- en examengelden verzorgd voor vele leerlingen.

De vele brieven van kinderen die via het fonds naar school konden, ontroerden Nel 'Dáár doe ik het voor!' zei ze vaak.

Sportproject

Ook hiervoor was Nel initiatiefnemer. Toen John Rugayo vertelde dat zijn brief uit 1994 over het belang van een sportproject niet werd opgepakt, bezocht Nel het CIOS, de toenmalige NSF en het ministerie, en bereikte hun medewerking. CIOS stelde een projectplan op, NSF hielp bij de organisatie en het ministerie zond een ambtenaar naar Mutare. Tot ieders verrassing, zeker van Nel, kwam er bericht dat het ministerie aanzienlijke bedragen beschikbaar stelde.

Het project werd zo groot dat Nel het uit handen moest geven. Wel nam zij zitting in verschillende projectgroepen en ontving ze sporters uit Mutare altijd gastvrij.

Zonder Nel's inzet was het sportproject Haarlem-Mutare er waarschijnlijk nooit gekomen.

Henk Sloos**, gemeente Haarlem

NB (** ook Henk Sloos speelde een belangrijke rol bij het ontwikkelen van het Sportproject, noot EL)

Op reis in Afrika vernam ik het trieste nieuws dat Nel was overleden. Ik dacht aan haar bijzondere rol binnen de stedenband en haar interesse voor het sportproject.

Hoe zij vanaf het begin enthousiast betrokken was bij de opzet en daarin voluit geloofde.

Hoe zij in de begeleidingscommissie mensen wist te overtuigen van het belang voor jongeren in Mutare.

Hoe zij op werkbezoek in Mutare luisterde naar sportvrijwilligers en hen adviseerde en steunde.

Hoe bij de Tros-lopen de Onderwijswinkel gastvrij onthaal bood met drankjes en broodjes voor de atleten uit Mutare en hun supporters.

Hoe zij, actief als altijd, gasten uit Mutare rondleidde door Haarlem.

Hoe zij door weer en wind, altijd op de fiets, naar de vergaderingen kwam.

Hoe zij in ons laatste telefoongesprek opnieuw naar het sportproject vroeg.

Met veel verdriet, maar ook dankbaarheid denken sportleiders en atleten in Mutare, CIOS-vrijwilligers die daar werkten en werkgroepleden aan Nel terug.

Namens allen, rust in vrede!

Cees Versteeg, CIOS docent, vak Internationale Sport Ontwikkeling. Voor ICCO werkte hij drie jaar in Mutare als seniordeskundige

'EEN ANDER LICHT'

Tentoonstelling

Twee Marokkaanse kunstenaars reageren samen met leden van KZOD op werk van hun collega's uit Mutare. De hieruit voortkomende tentoonstelling is tijdens de Kunstlijn en daarna te bezichtigen op twee lokaties, De Waag en het Mondiaal Centrum Haarlem.

De Mutarese beeldhouwers die deelnemen aan deze tentoonstelling hebben ook werken gemaakt voor het kunstproject van 40 stenen beelden voor de Damast-Spaarhoogstraat. Deze beelden zijn juni 2007 geplaatst.



J. Mutsura 'Fishfishgame'



De Waag
Spaarne 30 rd

van 18 oktober t/m 11 november 2007
Open donderdag tot zondag:
13.00 - 17.00 uur



Mondiaal Centrum Haarlem
Lange Herenvest 122

van 3 november tot eind januari 2008
Bezoeken tijdens kantooruren
(bellen voor bezichtiging) 023-542 3540
Kunstlijn 3 en 4 november:
11.00 - 17.00 uur

 **ncdo**

 **Impulsis**
Steun•Inspiratie•Samenwerking

geen grenzen
aan mensen
HIVOS

DE KUNSTLIJN 2, 3 E